
અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૧૨૩૩૩/૨૦૧૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ચીફ જસ્ટિસ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	
૨.	રિપોર્ટરને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

અનિરુદ્ધસિંહ વનરાજસિંહ જાડેજા અને ૯-અરજદારો

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧-સામાવાળાઓ

=====

ઉપસ્થિતિ:-

અરજદારો નંબર ૩-૭ તરફે વકીલ સુશ્રી અનુશ્રી કાપડિયા,

અરજદારો નંબર ૧-૨, ૮-૧૦ તરફે વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની

સામાવાળા નંબર ૧ તરફે સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી ઉત્કર્ષ શર્મા

સામાવાળા નંબર ૨ તરફે વકીલ

, શ્રી રિતુરાજ એમ. મીણા સાથે શ્રી આર. આર. માર્શલ, વરિષ્ઠ વકીલ

=====

કોરમ: માનનીય ચીફ જસ્ટિસ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિપુલ એમ. પંચોલી

તારીખ ૨૮/૦૭/૨૦૧૬

સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય ચીફ જસ્ટિસ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી દ્વારા)

૧. આ વિશેષ દીવાની અરજી અરજદારો દ્વારા ભારતના બંધારણના

અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ દાદ માંગતી અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે, જેની

વિગતો નીચે મુજબ છે:

“એ. કે માનનીય અદાલત મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસની જેવી રિટ, અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય, રિટ ઓર્ડર અથવા નિર્દેશ જારી કરે..

(i) જી. આઇ. ડી. સી. ને જી. આઇ. ડી. સી. ઔદ્યોગિક વસાહત, નરોડાની અંદર જમીનની કોઈપણ નવી ફાળવણી જેમાં પોતે અથવા તેમના કર્મચારીઓ, નોકરો અથવા એજન્ટો દ્વારા કોઈપણ રીતે લીઝ પર આપીને, વેચાણ કરીને, ફાળવણી કરીને અથવા ટ્રાન્સફર થી કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવો, કે જે સંદેશ ન્યુઝ પેપરની તારીખ ૧૦.૦૮.૨૦૧૧ માં જાહેરાતોમાં ઉલ્લેખીત છે.,

(૨) સામાવાળા ન. ૨ ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ દ્વારા ના નિર્ણય અને કાર્યવાહીને રદ કરવી . વસાહત નરોડા

ઔદ્યોગિક વસાહત ખાતે આવેલા સંદેશમાં પ્રકાશિત
જાહેરખબરમાં ઉલ્લેખિત પ્લોટની હરાજી કરવી અને આ રીતે
પ્રકાશિત ટેન્ડર મંગાવવાની નોટિસને રદ કરવી ;

(૩) જી. આઈ. ડી. સી. ને વૃક્ષો ન કાપવા, રોપાઓ ન રોપવા
અથવા નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત પર ઊભેલા વૃક્ષો, છોડ અને
રોપાઓ ન કાપવા આદેશ આપવો અને વૃક્ષ વાવેતર માટે
ખુલ્લા જમીનનો ઉપયોગ કરવો;

૨. વર્તમાન અરજીમાં ૧૦ અરજદારો છે, જેમાં અરજદાર નં. ૧ થી ૭ લોકો
નરોડા ખાતે ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ (જી. આઈ. ડી. સી.)
વસાહતમાં આવેલા પ્લોટના વ્યક્તિગત રહેવાસી હોવાનો દાવો કરે છે.
અરજદાર નં. ૮ એ એક ટ્રસ્ટ છે જે એક શાળા ચલાવે છે જે પ્લોટ નં. ૩૧૩
અને જુનિયર કેજીથી ધોરણ ૧૦ સુધીના આશરે ૧૩૦૦ વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ

પ્રદાન કરે છે. અરજદાર નં. ૯ એ નરોડા યુટિલિટીઝ સર્વિસીસ (આ પછી તેને "એનયુએસ"તરીકે ઓળખવામાં આવશે) છે, જે કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ નિગમિત કંપની છે. અરજદારનો કેસ છે કે એનયુએસ નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત માટે વૃક્ષોનું વાવેતર, હરિયાળી જગ્યાની જાળવણી, વરસાદી પાણીનો નિકાલ, રસ્તાઓ, સ્વચ્છતા વગેરે જેવા માળખાગત વિકાસ અને જાળવણીનું કામ કરે છે. અરજદારનં. ૧૦ એ નરોડા ખાતે જી. આઈ. ડી. સી. વસાહત ખાતે સ્થાપિત ઉદ્યોગોનું સંગઠન છે.

૩. અનિવાર્યપણે, આ અરજીમાં અરજદારોની ફરિયાદ એ છે કે, સામાવાળા નં.૨-કોર્પોરેશન જી. આઈ. ડી. સી. વસાહતમાં કેટલાક બચેલા પ્લોટ વેચવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે, જે પહેલેથી જ હરિયાળી અને વૃક્ષોના હેતુ માટે વસાહતમાં છોડી દેવામાં આવ્યા હતા .નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત ૩૫૭ હેક્ટર એટલે કે ૩૫,૭૦,૦૦૦ ચોરસ મીટર વિસ્તારમાં ફેલાયેલું છે, જે

૧૯૬૦ના દાયકાની શરૂઆતમાં જી. આઈ. ડી. સી. દ્વારા હસ્તગત કરવામાં આવ્યું હતું અને શરૂઆતમાં આમંત્રણ દ્વારા અને પછી જાહેર હરાજી દ્વારા બોલી આમંત્રિત કરીને વિવિધ ઔદ્યોગિક એકમોને ફાળવવામાં આવ્યું હતું. આ ઔદ્યોગિક વસાહત સંપૂર્ણપણે વિકસિત માળખાગત સુવિધાઓ સાથે સંતૃપ્ત વસાહત છે. શરૂઆતમાં જી. આઈ. ડી. સી. દ્વારા ૯૯ વર્ષના લીઝ પર પ્લોટ ફાળવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ જી. આઈ. ડી. સી. ની નીતિ જી. આઈ. ડી. સી. ને પ્રીમિયમ/ફીની ચુકવણી પર ફરીથી ભાડાપટ્ટાના અધિકારને સંપૂર્ણ માલિકીના અધિકારોમાં રૂપાંતરિત કરવાની મંજૂરી આપે છે. આમ, ઘણા ઔદ્યોગિક એકમોએ જી. આઈ. ડી. સી.ની આવી નીતિનો લાભ લીધો છે અને તેથી, ઔદ્યોગિક વસાહતમાં આવા પ્લોટની ખૂબ માંગ છે, આમ, જી. આઈ. ડી. સી. ભાડાપટ્ટાના અધિકારના ટ્રાન્સફર પર અને ભાડાપટ્ટાના અધિકારને સંપૂર્ણ માલિકીના અધિકારોમાં રૂપાંતરિત કરવા પર તેના દ્વારા વસૂલવામાં આવતી ફીને કારણે કમાણી કરવાનું ચાલુ રાખે છે.

૩.૧ અરજદારોનો આરોપ છે કે જી. આઈ. ડી. સી. વસાહત, નરોડા મોટાભાગે રાસાયણિક ઔદ્યોગિક વસાહત હતી અને પ્રદૂષણ મુક્ત પર્યાવરણ અને પર્યાવરણીય સંતુલન જાળવવાનું ખૂબ મહત્વનું હતું. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે બીજા સામાવાળા નિગમે શરૂઆતમાં વૃક્ષોના વાવેતર માટે, વિવિધ પાઈપલાઈન નાખવા, સ્ટોર્મ વોટર ડ્રેનેજ વગેરે જેવી માળખાગત સુવિધાઓના નિર્માણ અને જાળવણી માટે, ઉદ્યાનોના નિર્માણ માટે અને શાળાઓ, રમતનું મેદાન વગેરે જેવા અન્ય હેતુઓ માટે કેટલાક પ્લોટ નિર્ધારિત કર્યા હતા, જેને ગ્રીન સ્પેસ, યુટિલિટી કોરિડોર, પીપી પ્લોટ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે આવા ઘણા વિસ્તારો કે જે વિવિધ હેતુઓ માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે તે કાં તો લીઝ પર આપવામાં આવ્યા હતા અથવા વિવિધ ઔદ્યોગિક એકમોને વેચવામાં આવ્યા હતા. ૧૯૯૫ (૨) જી. એલ. આર. ૧૨૧૦ માં નોંધાયેલા

પ્રવીણભાઈ જશભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે બહાર પાડેલા નિર્દેશોનો આ અરજીમાં સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જે હેઠળ રાજ્યને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે કે તે જી. આઈ. ડી. સી. ને ખુલ્લા પ્લોટ પર વાવેતર કરીને ઔદ્યોગિક એકમોની અંદર અને આસપાસના વિસ્તારોને વધુ હરિયાળા બનાવવાનો નિર્દેશ આપે. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં હરિયાળી સુધારવાના આવા ઉદ્દેશને આગળ વધારવા માટે, બીજા સામાવાળા-નિગમે પ્રતિવાદી નં.૧૦- ઔદ્યોગિક વસાહતમાં વૃક્ષારોપણ માટે નરોડા ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એસોસિએશન (ટ્રંકમાં "એન. આઈ. એ"). સામાવાળા નં.૨ જી. આઈ. ડી. સી. એ રૂ. વૃક્ષારોપણ માટે નાણાકીય સહાય દ્વારા એન. આઈ. એ. ને છોડ દીઠ રૂ. ૨૫ રૂપિયા અને શરૂઆતમાં આશરે ૧૦૦૦૦ વૃક્ષો રોપવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો.તેના જવાબમાં, એન. આઈ. એ. એ જવાબદારી લીધી અને ધીમે ધીમે પ્લોટ નં. ૩૧૩, ૫૦૬, એચ૩ અને એચ ૪ની જમીન પર વૃક્ષો રોપ્યા..એન. આઈ. એ. એ વૃક્ષ દીઠ રૂ. ૨૫

ની આવી ચુકવણીને મંજૂરી આપી હતી અને આ રકમ હપ્તામાં અને સ્થળ પર વાવેલા વૃક્ષો ટકી ગયા છે કે નહીં તેવી ચકાસણી કર્યા પછી જાહેર કરી હતી કે. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે એન. આઈ. એ. એ નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત ખાતે વનીકરણ પ્રોજેક્ટ માટે જી. આઈ. ડી. સી. સાથે સક્રિયપણે કામ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું અને ૨૦૦૧ સુધીમાં એન. આઈ. એ. દ્વારા ૨૩૦૦૦ છોડ રોપવામાં આવ્યા હતા. જી. આઈ. ડી. સી. વતી અનુસૂચિમાં ઉલ્લેખિત જમીન પર બગીચા અને વૃક્ષારોપણ અને લેન્ડસ્કેપિંગના વિકાસ અને જાળવણી સંબંધિત જી. આઈ. ડી. સી. દ્વારા એન. યુ. એસ. સાથે કરવામાં આવેલા સમજૂતી કરારનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. વૃક્ષો કાપવા અને લીઝ અને વેચાણના હેતુથી હરિયાણીથી ઢંકાયેલા વિસ્તારને પ્લોટમાં રૂપાંતરિત કરવાના સામાવાળાઓના પગલા સામે વાંઘો ઉઠાવતા અરજદારો દ્વારા કેટલાક પત્રો લખવામાં આવ્યા હતા. એન. આઈ. એ. અને રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ સિટી વચ્ચે પ્લોટ

નં.૪૫૦ની જમીન પર નર્સરી ઉભી કરવાનો સમજૂતી કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. સમજૂતી કરાર મુજબ, પ્લોટ નં. ૪૫૦ પર ઉભી કરવામાં આવેલ નર્સરી દર વર્ષે આશરે ૨ લાખ છોડની જરૂરિયાતો પૂરી કરશે.

૩.૨ અરજદારોનો કેસ ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રમાં પર્યાવરણીય સંતુલન અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણ જાળવવા માટે વૃક્ષારોપણ સાથે સંબંધિત છે, અરજદારોની ફરિયાદ એ છે કે જી. આઈ. ડી. સી. દ્વારા મોટા પાયે વૃક્ષારોપણ કરવાના નીતિગત નિર્ણયની વિરુદ્ધમાં, અચાનક, જી. આઈ. ડી. સી. એ સંદેશ અખબારમાં પ્રકાશિત ૧૦ મી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૧ ના રોજ એક જાહેરાત બહાર પાડી, જેમાં કેટલાક પ્લોટ હરાજીમાં મૂકવા માટે જેમાં પ્લોટ નંબર

૩૧૩/૨,૩૧૩/૩,૩૧૩/૧૦,૩૧૩/૧૨,૩૧૩/૧૪,૩૧૩/૧૫,૩૧૩/૧૬

અને ૩૧૩/૧૭ જે પ્લોટ નંબર .૩૧૩ ના સબપ્લોટ્સ છે. તેનો સમાવેશ

થાય છે. પ્લોટ નં. ૩૧૩ ને જી. આઈ. ડી. સી. ના નકશામાં રમતનું મેદાન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યું છે અને તે સામાવાળા નં.૮ દ્વારા સંચાલીત શાળાની બાજુમાં છે. આ જમીન જી. આઈ. ડી. સી. દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલા રહેણાંક સંકુલની નજીક આવેલી છે, જેમાં ૯૦૦ ફ્લેટ છે. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે ૧૯૯૪થી એન. આઈ. એ. અને એન. યુ. એસ. આ જમીનમાં વૃક્ષો વાવી રહ્યા છે અને આ જમીન એન. યુ. એસ. અને જી. આઈ. ડી. સી. વચ્ચે થયેલા સમજૂતી કરાર હેઠળ આવરી લેવામાં આવી છે અને તેના પર ઊભેલા વૃક્ષો લગભગ ૧૫ વર્ષ જૂના છે. અરજદારોની ફરિયાદ છે કે જો આવા પ્લોટને ઉદ્યોગોને વેચવા અથવા લીઝ પર આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તો તે પ્રદૂષણ પેદા કરશે અને પર્યાવરણીય અસંતુલનમાં પરિણમશે અને ઔદ્યોગિક વિસ્તારના રહેવાસીઓના હેતુ માટે વિકસાવવામાં આવેલા રહેણાંક સંકુલમાં ઔદ્યોગિક

વિસ્તારમાં રહેતા અરજદારોના મૂળભૂત અધિકારોને નકારવામાં પણ પરિણમશે.

૩.૩ એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે સંદેશ અખબારમાં ૧૦મી ઓગસ્ટ, ૨૦૧૧ના રોજ વિવાદિત પ્લોટની હરાજી માટે પ્રકાશિત થયેલી જાહેરાત ગેરકાયદેસર, મનસ્વી અને સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશનની પોલીસીની વિરુદ્ધ છે. અરજદારોનો કેસ છે કે ગ્રીન સ્પેસ, યુટિલિટી કોરિડોર, પી. પી. પ્લોટ વગેરે તરીકે ચોક્કસ જમીન ફાળવીને, તે સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન એવી જમીનનું વેચાણ કરશે જે જરૂરી હરિયાળી આવરણના રક્ષણ અને જાળવણી માટે ઉપલબ્ધ હોય. અરજદારોનો કેસ છે કે હાલની ઔદ્યોગિક વસાહત સંતૃપ્ત વસાહત છે અને તેથી, વધુ ઔદ્યોગિકરણ માટે કોઈ અવકાશ નથી. એવો પણ આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે જી. આઈ. ડી. સી. એ

એક રાજ્ય સંચાલીત સંસ્થા હોવાને કારણે પર્યાવરણની સુરક્ષા અને સુધારણા માટે પ્રયાસો કરવા જરૂરી છે.

૪. બીજા સામાવાળા નિગમના વિભાગીય મેનેજરે જવાબમાં સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે. અરજીમાં અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા વિવિધ આરોપોને નકારી કાઢતી વખતે, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે અરજી સંપૂર્ણપણે વિકૃત અને અપૂર્ણ તથ્યો સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે. સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત સમજૂતી કરારનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે અરજદાર સાથે કોર્પોરેશન નં. ૯, તારીખ ૨૮.૧૧.૨૦૦૮ ના સોગંદનામામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કોર્પોરેશનનો ૨૮મી નવેમ્બર, ૨૦૦૮ના રોજ કરવામાં આવેલા સમજૂતી કરારની કોઈપણ શરતોનો ભંગ કરવાનો કોઈ ઇરાદો નથી અને કોર્પોરેશન માત્ર તે જ પ્લોટની હરાજી કરશે જે વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક તરીકે

નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે અને સમજૂતી કરાર મુજબ ગ્રીન ઝોન માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવેલા કોઈ પણ પ્લોટની હરાજી કરવામાં આવશે નહીં.

૪.૧ અરજદારોના આરોપોના સંદર્ભમાં કે આવી કાર્યવાહીથી ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની ઇકોલોજીને નુકસાન થશે, એવું કહેવામાં આવે છે કે કોર્પોરેશન માત્ર એવા ઇજનેરી એકમોને પ્લોટ આપવાનો ઇરાદો ધરાવે છે જે કોઈ પણ દૂષિત પ્રવાહી છોડતા નથી. કોર્પોરેશન હરાજી માટેના પ્લોટમાંથી વૃક્ષો કાપતા પહેલા વન વિભાગ પાસેથી તમામ જરૂરી મંજૂરીઓ લેવા માંગે છે અને ૨૦૦૦૦ વૃક્ષો રોપવાનું કામ હાથ ધરે છે. પ્લોટ નં. પર નર્સરી અંગે અરજદારોના આરોપોના સંદર્ભમાં. વસાહતના ૪૫૦, તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત પ્લોટ નં. ૪૫૦ વેપારી પ્રવૃત્તિ માટે અનામત છે અને અરજદારોએ સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન અને આ રીતે કોર્પોરેશનની જમીન પર અતિક્રમણ કર્યું છે. એવું કહેવામાં આવે છે કે તે પ્લોટ નં. એચ/૬એ જે

નર્સરી માટે અનામત છે અને પ્લોટ નં. ૪૫૦ અને વર્તમાન અરજદાર સંગઠન માત્ર પ્લોટ નં. ૪૫૦એ આ પ્લોટ પર નર્સરી શરૂ કરી છે, જે વાવેતર માટે નિર્ધારિત ન હતી. અરજદારોના આરોપ પર કે પ્રસ્તાવિત પ્લોટ જે વેચવાની માંગ કરવામાં આવી છે તે શાળા અને રમતનું મેદાન અને રહેણાંક વિસ્તારની નજીક આવેલા છે, એવું માનવામાં આવે છે કે આવા કારણોસર જ કોર્પોરેશને આવા પ્લોટ માત્ર તે જ ઇજનેરી એકમોને આપવાનો નિર્ણય લીધો છે જે કચરો છોડતા નથી અને ઓછામાં ઓછું પ્રદૂષણ પેદા કરે છે. જવાબી સોગંદનામામાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે વૃક્ષોના નુકસાનની ભરપાઈ કરવા માટે કોર્પોરેશન ઔદ્યોગિક વસાહતમાં ૨૦૦૦૦ વૃક્ષો રોપશે અને કોર્પોરેશને હરિયાળી જગ્યા માટે ૧૦ હેક્ટર જમીન ફાળવી છે અને વર્તમાન નીતિ અનુસાર કોર્પોરેશન પ્રદૂષણ ફેલાવતા ઉદ્યોગોને જમીન નહીં આપે અને તે જમીન માત્ર એવા ઇજનેરી એકમોને જ આપશે કે જેમની પાસે શૂન્ય પ્રદૂષણની ક્ષમતા હોય. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કોર્પોરેશને

ઔદ્યોગિક વસાહતને હરિયાળી બનાવવા માટે પહેલેથી જ નોંધપાત્ર રકમ ખર્ચ કરી છે.

૪.૨ જવાબી સોગંદનામામાં ઉપરોક્ત અરજીઓ ઉપરાંત, સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશને અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા આરોપોને પેરા મુજબ જવાબ આપ્યો છે, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે કહેવામાં આવ્યું છે કે સંબંધિત જાહેરાતમાં ઉલ્લેખિત તમામ પ્લોટ ઔદ્યોગિક/વ્યાપારી પ્લોટ તરીકે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે; હજુ પણ કેટલાક પ્લોટ છે જે આ વસાહતમાં ફાળવવામાં આવ્યા નથી; સમજૂતી કરાર અનુસાર ૨૫માંથી પ્લોટ નં. ૩૧૩ પ્લોટ વાવેતર માટે ફાળવવામાં આવ્યા હતા, જેમાં સામાવાળા નં.૯ અને કોર્પોરેશનનો ૭ પ્લોટને કાયમી હરિત વાવેતર તરીકે જાહેર કરવાનો કોઈ ઇરાદો નથી કારણ કે એમ. ઓ. યુ. પોતે માત્ર પાંચ વર્ષ માટે હતો; વસાહતમાં પ્રદૂષણને નિયંત્રિત કરવા માટે નોંધપાત્ર પ્રયાસો કરવામાં

આવ્યા છે અને કોઈ પણ રાસાયણિક અથવા અન્ય પ્રકારના પ્રદૂષણકારી ઉદ્યોગોને પ્લોટ ફાળવવામાં આવશે નહીં .અરજદારના દાવા પર નં. ૯ કે તે વૃક્ષોના વાવેતર, હરિયાળી જગ્યાની જાળવણી, વરસાદી પાણીના નિકાલ, રસ્તાઓ, સ્વચ્છતા જેવી માળખાગત સુવિધાઓના વિકાસ અને જાળવણી માટે કામ કરી રહ્યું છે, એવું કહેવામાં આવે છે કે તે સંપૂર્ણપણે સાચું નથી કારણ કે સમગ્ર વસાહત કોર્પોરેશનની મર્યાદામાં આવે છે અને કોર્પોરેશન પણ ૧૪.૫.૧૯૮૯ થી રસ્તાઓ, સ્ટ્રીટલાઈટ્સ અને ડ્રેનેજની જાળવણી કરી રહ્યું છે, અને શાળા સંબંધિત પ્લોટ એટલે કે પ્લોટ નં.૩૧૩થી ૧૫૦ મીટરના અંતરે છે,. એવું માનવામાં આવે છે કે આ વસાહતમાં કાપડ, ઇજનેરી, રોલિંગ મિલો, ફાઉન્ડ્રીઝ, સિરામિક ઉદ્યોગો વગેરેનો મિશ્રણ હતો. ૧૩૦૦ એકમોમાંથી આશરે ૨૧૦ એકમો રાસાયણિક ઉત્પાદનોમાં રોકાયેલા છે અને અરજદાર નં.૯ સામાવાળા નં. ૨ ની માલિકીની જમીન પર નર્સરીની સલામતી માટે વન વિભાગ સાથે કરાર કર્યો છે. કોઈ પણ પ્રકારની

પરવાનગી લીધા વિના કોર્પોરેશન એવી ખાસ વિનંતી કરવામાં આવે છે કે ૧૯૯૫ (૨) જી. એલ. આર. ૧૨૧૦ માં નોંધાયેલા પ્રવીણભાઈ જશભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યોના કેસમાં ચુકાદામાં આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશનું પાલન કરવામાં આવ્યું છે અને તે મુજબ સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૨૮મી નવેમ્બર, ૨૦૦૮ના રોજનો સમજૂતી કરાર ઔદ્યોગિક વસાહતમાં પર્યાવરણીય સંતુલન જાળવવાના કોર્પોરેશનના મુખ્ય ઉદ્દેશને આગળ વધારવાનો હતો.કોર્પોરેશન દ્વારા રૂ. ૨૫/- પ્રતિ પ્લાન્ટ અરજદાર નં. ૯ અને સમજૂતી કરાર મુજબ, ઉપરોક્ત અરજદારે સમજૂતી કરાર સાથે જોડાયેલા નકશામાં બતાવ્યા પ્રમાણે વાવેતર કરવું જરૂરી હતું. જો કે, વાવેતર સ્થળ તરીકે નિર્ધારિત ન હોય તેવા વિસ્તારમાં વ્યવસ્થિત રીતે વાવેતર કરીને સામાવાળા નંબર ૨ કોર્પોરેશનની જમીન પર અતિક્રમણ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન દ્વારા કરવામાં આવેલી વિવિધ

ચૂકવણીનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે એવું માનવામાં આવે છે કે તે પોતે જ દર્શાવે છે કે કોર્પોરેશન સમગ્ર ઔદ્યોગિક વસાહતની ઇકોલોજી જાળવવા માટે ખૂબ ગંભીર છે. અરજદાર નં. ૯ ના આરોપના સંદર્ભમાં પર્યાવરણની જાળવણીના બહાને ઔદ્યોગિક પ્લોટની હરાજી કરવાના કોર્પોરેશનના પ્રસ્તાવનો વિરોધ કરતા એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે જમીન કોર્પોરેશન પાસે હોવાથી, પ્લોટની ફાળવણી માટે કોર્પોરેશન કાયદેસર સત્તા ધરાવે છે. એવી ખાસ વિનંતી કરવામાં આવે છે કે કોર્પોરેશન દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલી જાહેરાતમાં માત્ર તે જ પ્લોટની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી જે ઔદ્યોગિક/વ્યાપારી હેતુ માટે નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા. પરિશિષ્ટમાં અરજદાર દ્વારા જોડવામાં આવેલા અરજદાર નં. ૯ અને વન વિભાગ વચ્ચે દાખલ કરાયેલ કરારનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે: એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે આવા કરાર ગેરકાયદેસર છે અને તે ઉપરોક્ત અરજદારને કોઈ અધિકાર પ્રદાન કરશે નહીં. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા

નોંધપાત્ર માત્રામાં જમીનને ગ્રીન ઝોન તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી છે.

કોર્પોરેશન અને વિવાદગ્રસ્ત પ્લોટની હરાજીથી વિસ્તારના પર્યાવરણીય સંતુલન પર કોઈ અસર થશે નહીં.આમ, અરજીને રદ કરવાની અરજ કરવામાં આવે છે.

૫. સામાવાળા નં.૧ વતી અલગથી જવાબી સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવે છે. અરજીમાં અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા વિવિધ દાવાઓનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે પ્લોટ નં.૪૫૦ નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત દ્વારા રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ સિટી, રેન્જ હંસોલને આ કરારમાં ઉલ્લેખિત નિયમો અને શરતો અનુસાર નર્સરી ઉછેરવા માટે વિશેષ રૂપે ૧૮.૨.૨૦૧૦ તારીખના કરાર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત કરાર તારીખ ૧૮.૨.૨૦૧૦ મુજબ, પ્લોટ નં. ૪૫૦ રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસરને આપવામાં આવ્યું હતું અને તેનો ઉપયોગ રાજ્ય સરકાર દ્વારા વન

વિભાગ માટે માત્ર નર્સરી વધારવાના હેતુથી કરવામાં આવતો હતો. આમ, અતિક્રમણના આરોપોને નકારી કાઢવામાં આવે છે, એવું કહેવામાં આવે છે કે રાજ્ય સરકારે ઉપરોક્ત જમીન પર કોઈપણ રીતે અતિક્રમણ કર્યું નથી.

૬. અરજદારો વતી પ્રત્યુત્તર દાખલ કરવામાં આવે છે. પ્રત્યુત્તરમાં, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે ઇજનેરી એકમોને પણ સંબંધિત પ્લોટ વેચી શકાતા નથી કારણ કે ઇજનેરી એકમોમાં પણ તેલ અને ગ્રીસનું ડિસ્ચાર્જ થાય છે અને હેમરિંગ ગાંભીર અવાજ પ્રદૂષણનું કારણ બનશે અને હરિયાળી જગ્યા અને હરિયાળી આવરણ જે પહેલાથી જ જરૂરી સ્તરથી નીચે છે તે વધુ ઘટશે. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર નં.૯ દ્વારા ઉગાળેલ અને ઉછેરેલ વૃક્ષો કાપવા માટે કોઈ સ્પષ્ટતા ન હોય શકે. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે ભવિષ્યના ખર્ચને ધ્યાનમાં લીધા વિના કોઈ ચોક્કસ યોજના રજૂ કર્યા વિના ૨૦૦૦૦ વૃક્ષોનું વધુ વાવેતર કરવામાં આવે છે, જે અરજદારો દ્વારા પણ

સહન કરવામાં આવશે અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા વિના કે વસાહતમાં હાલમાં ઊભા રહેલા વૃક્ષોના વાવેતરમાં નોંધપાત્ર જાહેર નાણાં પહેલેથી જ ખર્ચવામાં આવ્યા છે. સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહતમાં હરાજી માટે વિવાદિત પ્લોટ મૂકવાની વિવાદિત કાર્યવાહીને યોગ્ય ઠેરવવામાં નિષ્ફળ રહ્યું છે.

૬.૧ પ્લોટ નં. ૪૫૦ પર નર્સરી ઊભા કરવાના આરોપના સંદર્ભમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે સામાવાળા નિગમે પ્લોટ નંબર ૪૫૦ પર ચલાવવામાં આવતી નર્સરી સામે હરાજીની નોટિસ જારી થાય ત્યાં સુધી ક્યારેય કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો નથીઅને કોર્પોરેશને અગાઉ ક્યારેય પ્લોટ નં. એચ/૬એ નર્સરી માટે આરક્ષિત હતું તેવું કહ્યું નથી. તેમના વલણ નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત પહેલેથી જ સંતૃપ્ત વસાહત છે તેને પુનરાવર્તિત કરતા

અને તેમાં પૂરતી ખુલ્લી જગ્યાઓ નથી અને તે પણ હરિયાળી જગ્યાઓ છે,
એવું કહેવામાં આવે છે કે, આ પ્રકારના પ્લોટ વેચી શકાતા નથી.

૭. પ્રત્યુત્તર એફિડેવિટમાં સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલા આરોપોનો વિવાદ કરતા, અરજદારો દ્વારા જવાબી સોગંદનામા ઉપરાંત એક વધારાનું સોગંદનામું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે. જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે યુટિલિટી કોરિડોર્સ, પી.પી. પ્લોટ, અને ગ્રીન સ્પેસની જમીનનો કોઈ ભાગ ફાળવવામાં કે વેચવામાં આવ્યો નથી. જોકે, અરજદારો દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે કે યુટિલિટી કોરિડોર, ગ્રીન સ્પેસ અને/અથવા પી.પી. પ્લોટ તરીકે ચિહ્નિત થયેલા ઘણા વિસ્તારો વેપારી અથવા ઔદ્યોગિક હેતુઓ માટે વેચી દેવામાં આવ્યા છે.

૮. સામાવાળા વતી પણ, ૧૫.૯.૨૦૧૫ તારીખના આદેશમાં મૂકવામાં આવેલા પ્રશ્નોના જવાબમાં વધુ એક સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવે છે.

૯. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મેઘા જાની સામાવાળા નં.૧ રાજ્ય વતી એજીપી શ્રી ઉત્કર્ષ શર્મા અને સામાવાળા નં.૨-જી. આઈ. ડી. સી. વતી શ્રી આર. આર. માર્શલ, શ્રી રિતુરાજ મીણા સાથે હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ, ને સાંભળ્યા..

૧૦. સુશ્રી જાનીએ તેમની અરજીના સમર્થનમાં રેકૉર્ડ પરની દલીલો અને અન્ય સામગ્રી દ્વારા અમારુ ધ્યાન દોર્યુ કે કે નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત એક સંતૃપ્ત વસાહત છે અને ઔદ્યોગિક પ્રવૃત્તિના હેતુ માટે વધુ પ્લોટ વેચવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે વિવાદિત પ્લોટની હરાજી માટેની વિવાદિત નોટિસ જી. આઈ. ડી. સી. અને અરજદાર નં. ૯ દ્વારા કરવામાં આવેલ સમજુતી કરારની વિરુદ્ધ છે અને જો હરાજી યોજવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તો તે ઔદ્યોગિક વસાહતની ઇકોલોજીને એટલું જ નુકસાન પહોંચાડશે જેટલું કોર્પોરેશન હરાજી કરવાના હેતુવાળા

પ્લોટ પર વૃક્ષો કાપવાનો ઇરાદો ધરાવે છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોર્પોરેશન એ નર્સરીને દૂર કરવાનો પણ ઇરાદો ધરાવે છે જે અરજદારો દ્વારા પ્લોટ નં.૪૫૦ હરાજી કરવા માંગવામાં આવેલા પ્લોટ શાળાના રમતના મેદાન અને રહેણાંક વિસ્તારની નજીક આવેલા છે અને જો ઔદ્યોગિક એકમો વેચવા માંગતા પ્લોટ પર આવે છે, તો તે શાળા જતા બાળકો અને વિસ્તારના રહેવાસીઓના હિતો માટે હાનિકારક હશે.

૧૧. બીજી બાજુ, શ્રી આર. આર. માર્શલ, સામાવાળા નં.૨- જી. આઈ. ડી. સી. એ રજૂઆત કરી હતી કે અરજીમાં વિનંતી કરવામાં આવી છે તેમ દાદ મેળવવા માટે અરજદારોના દાવા માટે કોઈ કાનૂની આધાર નથી. તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન પહેલેથી જ ઔદ્યોગિક વસાહતમાં નર્સરીની જાળવણી કરી રહ્યું છે અને જી. આઈ. ડી. સી. અને અરજદાર નં.૯ ૨૮.૧૧.૨૦૦૮ પર.તે પણ રજૂ કરવામાં આવે છે કે

સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન માત્ર તે જ પ્લોટની હરાજી કરવાનો ઇરાદો ધરાવે છે જે વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક તરીકે નક્કી કરવામાં આવ્યા હોય અને સમજૂતી કરાર મુજબ ગ્રીન ઝોન માટે નક્કી કરવામાં આવેલા કોઈ પણ પ્લોટની હરાજી કરવામાં આવશે નહીં. કોર્પોરેશન માત્ર એવા ઇજનેરી એકમોને જ પ્લોટ આપવાનો ઇરાદો ધરાવે છે કે જે દૂષિત પાણીનો નિકાલ કરતું નથી. હરાજી માટે માંગવામાં આવેલા પ્લોટમાંથી વૃક્ષો કાપતા પહેલા કોર્પોરેશન વન વિભાગ પાસેથી તમામ જરૂરી મંજૂરીઓ લેવાનો પણ ઇરાદો ધરાવે છે. જેમ કે સામાવાળા નં.૨ કોર્પોરેશન પોતે હરિયાળીના વિકાસ માટે નોંધપાત્ર રકમ ખર્ચ કરી રહ્યું છે અને વધુ ૨૦૦૦૦ વૃક્ષો રોપવાનો ઇરાદો ધરાવે છે, એવો કોઈ આક્ષેપ કરી શકાતો નથી કે સંબંધિત પ્લોટના વેચાણથી ઔદ્યોગિક વસાહતમાં પ્રદૂષણ થશે. જ્યાં સુધી પ્લોટ નં. ૪૫૦ની વાત કરીએ તો, અરજદારો દ્વારા ત્યાં નર્સરી ઊભું કરીને ગેરકાયદેસર રીતે અતિક્રમણ કરવામાં આવ્યું છે કારણ કે તે વાવેતર માટે નક્કી કરવામાં આવ્યું

ન હતું. જી. આઈ. ડી. સી. પાસેથી પરવાનગી લીધા વિના, અરજદાર નં.૧૦ તેમણે જાતે જ વન વિભાગ સાથે સમજૂતી કરી છે અને નર્સરી શરૂ કરી છે, જોકે એચ/કે ધરાવતો અલગ પ્લોટ નર્સરી માટે અનામત રાખવામાં આવ્યો છે. જે પ્લોટ વેચવા માંગે છે અને હાલની શાળા, રમતનું મેદાન અને રહેણાંક વિસ્તાર વચ્ચેનું અંતર અંગે વિવાદ કરતી વખતે, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જે પ્લોટ વેચવા માંગે છે તેનાથી નજીકના શાળા અને રહેણાંક પ્લોટના અંતરને ધ્યાનમાં રાખીને કોર્પોરેશન એન્જિનિયરિંગ એકમોને પ્લોટ ફાળવવા માંગે છે, અન્ય કોઈ એકમોને નહીં કે જે કચરો છોડે છે જે પ્રદૂષણમાં પરિણમશે.

૧૨. ૧૯૯૫ (૨) જી. એલ. આર. ૧૨૧૦ માં નોંધાયેલા પ્રવીણભાઈ જશભાઈ પટેલ અને અન્ય વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાની અરજીમાં અરજદારો દ્વારા સંદર્ભ આપવામાં

આવ્યો છે. ઉપરોક્ત રિટ-પિટિશન જાહેર હિતની અરજી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનની હદમાં કેટલાક ઔદ્યોગિક એકમો દ્વારા ખારિકટ નહેર અને તેની નજીકના વિસ્તારોમાં મોટા પાયે પ્રદૂષણની ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી અને તેને નિયંત્રિત કરવા માટે કોઈપણ અસરકારક પગલાં લેવામાં સરકારી સત્તાવાળાઓ તરફથી નિષ્ક્રિયતા દર્શાવવામાં આવી હતી.ઉપરોક્ત યુકાદામાં, આ અદાલતની ખંડપીઠે ઔદ્યોગિક વસાહતોમાં પ્રદૂષણના આક્ષેપો પર વિસ્તૃત વિચારણા કરી હતી અને જળ (પ્રદૂષણ નિવારણ અને નિયંત્રણ) અધિનિયમ, ૧૯૭૪, વાયુ (પ્રદૂષણ નિવારણ અને નિયંત્રણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૧ અને પર્યાવરણ (સંરક્ષણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૬ હેઠળ વિવિધ જોગવાઈઓ પર વિચાર કરીને શ્રેણીબદ્ધ નિર્દેશો જારી કર્યા હતા.પ્રદૂષણ ફેલાવતા ઉદ્યોગો સામે પગલાં ન લેવા માટે સરકારી સત્તાવાળાઓ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી ઉદાસીનતા તરફ ધ્યાન દોરતી વખતે, તેમની

જવાબદારીઓ નિભાવવા માટે નિર્દેશો આપવામાં આવ્યા હતા અને જે એકમો ઉપર ઉલ્લેખિત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કાયદા હેઠળની જરૂરિયાતોને પૂર્ણ કરતા ન હતા તેમને કાનૂની જવાબદારીઓની પરિપૂર્ણતા સુધી બંધ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

૧૩. એ વાત સાચી છે કે ઉપરોક્ત યુકાદામાં નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહતમાં થયેલા પ્રદૂષણને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ અમારું માનવું છે કે ઉપરોક્ત યુકાદામાં જારી કરાયેલા નિર્દેશોની વર્તમાન કેસમાં વિચારણા હેઠળના મુદ્દાઓ પર કોઈ સીધી અસર થશે નહીં. વર્તમાન અરજીનો વ્યાપ નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહતમાં અમુક પ્લોટના વેચાણ માટે સંદેશ અખબારમાં પ્રકાશિત થયેલી જાહેરાત જારી કરવા માટે જી. આઈ. ડી. સી.ની કાર્યવાહી સુધી મર્યાદિત છે. અરજદારોનો કેસ એ છે કે ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસ

નિગમ-૯મા અરજદાર તેમજ નરોડા ઇન્ડસ્ટ્રીઝ એસોસિએશન-૧૦મા અરજદારના કહેવા પર હરિયાણી સુધારવા અને વૃક્ષોના વાવેતર માટે ઘણા પગલાં લેવામાં આવ્યા છે અને સમજૂતી કરારસમજૂતી કરારમાં આવી ખાતરીઓથી વિપરીત, પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ પ્રશ્નમાં રહેલા પ્લોટ વેચવા માટે પગલાં લઈ રહ્યા છે.

૧૪. અરજદારોનો કેસ છે કે વિવાદિત નોટિસ હેઠળ જે પ્લોટની હરાજી થવાની સંભાવના છે તે અરજદાર નં. ૯ દ્વારા જી. આઈ. ડી. સી. સાથે ૨૮.૧૧.૨૦૦૮ ના રોજ કરવામાં આવેલ સમજૂતી કરારના વીરુદ્ધમાં છે., જેની નકલ પણ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે.આવા સમજૂતી કરારોના અવલોકન થી, તે સ્પષ્ટ છે કે જી. આઈ. ડી. સી. એ અરજદાર નં.૯ જે બગીચાઓ/વૃક્ષારોપણ/લેન્ડસ્કેપિંગ વગેરેના વિકાસ અને જાળવણી સંબંધિત કાર્ય હાથ ધરવાના હેતુથી ૨૮.૧૧.૨૦૦૮ પર ગ્રીન સોસાયટી તરીકે ઓળખાય છે. આ સમજૂતી કરારસમજૂતી કરાર હસ્તાક્ષરની

તારીખથી પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે અમલમાં હતો. સમજૂતી કરારની શરતો અનુસાર, તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૯મી અરજદાર કંપની/ગ્રીન સોસાયટી એ સુનિશ્ચિત કરશે કે ઔદ્યોગિક વસાહતમાં માત્ર સ્વીકાર્ય જાતોની ઝાડીઓ/વૃક્ષો વાવવામાં આવે અને આવી સોસાયટી સઘન વાવેતરના હેતુથી તેમને સોંપવામાં આવેલી જમીનના ભાગ (બંને બાજુ તેમજ માર્ગ/રોટરીની મધ્ય ધાર પર) પરના સમગ્ર વર્તમાન અને નવા વાવેલા વૃક્ષો/ઝાડીઓની જાળવણી માટે જવાબદાર છે અને એમ. ઓ. યુ. સાથે જોડાયેલા સમયપત્રકમાં ઉલ્લેખિત ખુલ્લા પ્લોટ પણ. સમજૂતી કરાર હેઠળ ચોક્કસ જોગવાઈ છે કે જમીનની માલિકી જુઆઇડીસી પાસે રહેવી જોઈએ અને સમજૂતી કરારથી સંબંધિત અથવા તેને લગતી કોઈપણ રીતે ઉદ્ભવતા તમામ વિવાદો અને મતભેદો વાઇસ ચેરમેન, જુઆઇડીસીના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર અને ગ્રીન સોસાયટીના પ્રમુખ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે.

૧૫. જો કે તે અરજદારોનો કેસ છે કે પ્લોટનું વેચાણ સમજૂતી કરારનું ઉલ્લંઘન છે, પરંતુ જીઆઇડીસી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબમાં સોગંદનામામાં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે જીઆઇડીસીનો ૨૮ નવેમ્બર, ૨૦૦૮ના રોજ કરવામાં આવેલા સમજૂતી કરારની કોઈપણ શરતોનો ભંગ કરવાનો કોઈ ઇરાદો નથી અને કોર્પોરેશન માત્ર તે જ પ્લોટની હરાજી કરશે જે વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક તરીકે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે અને સમજૂતી કરાર મુજબ ગ્રીન ઝોન માટે નિર્ધારિત કરવામાં આવેલા પ્લોટની હરાજી કરવામાં આવશે નહીં. જવાબમાં સોગંદનામામાં આવા ચોક્કસ દાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, આવા નિવેદન પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. જ્યારે તે સાચું છે કે હમા અરજદારે વૃક્ષો વાવીને હરિયાળી વિકસાવવાનો દાવો કરતો કરાર કર્યો છે, પરંતુ તે જ સમયે જ્યારે જમીન/પ્લોટ કોર્પોરેશનમાં રહેવાનું ચાલુ રાખે છે, ત્યારે તે પ્રતિવાદી નં.૨- કોર્પોરેશન જે પ્લોટ હજુ પણ ઉપલબ્ધ છે તેને વેચવાનો નિર્ણય

કરશે.તે જ સમયે, અરજદારોની દલીલના સંદર્ભમાં પણ કે પ્રશ્નમાં પ્લોટનું વધુ વેચાણ પ્રદૂષણનું કારણ બનશે અને ઔદ્યોગિક વસાહતની ઇકોલોજીને નુકસાન પહોંચાડશે, તે પ્રતિવાદી નં.૨ કોર્પોરેશન કે તેઓએ માત્ર એવા ઇજનેરી એકમોને જ પ્લોટ ફાળવવાનો નિર્ણય લીધો છે કે જેઓ કોઈ પણ પ્રવાહ છોડતા નથી.એવું કહેવામાં આવે છે કે જે પ્લોટ વેચવા માંગે છે તેમાં વૃક્ષો કાપવા માટે પણ, પ્રતિવાદી નં.૨ કોર્પોરેશન વન વિભાગ પાસેથી જરૂરી પરવાનગી લેવાની પ્રક્રિયાને અનુસરશે અને પ્રતિવાદી નં.૨ કોર્પોરેશને એમ પણ જણાવ્યું છે કે કોર્પોરેશન ઔદ્યોગિક વસાહતમાં વધુ ૨૦૦૦૦ વૃક્ષો રોપશે.જવાબમાં સોગંદનામામાં આવા દાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને અને રેકૉર્ડ પર કોઈ ચોક્કસ સામગ્રી અને વૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણની ગેરહાજરીમાં, આ અદાલત માટે અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલની રજૂઆત સ્વીકારવી શક્ય નથી કે વિવાદિત નોટિસ અનુસાર પ્રશ્નમાં પ્લોટનું વેચાણ વધુ પ્રદૂષણમાં પરિણમશે અને ઔદ્યોગિક વસાહતની ઇકોલોજીને નુકસાન

પહોંચાડશે.અરજદારોના દાવાના સંદર્ભમાં પણ કે તેઓએ પ્લોટ નં.૪૫૦,
એવું લાગે છે કે જી. આઈ. ડી. સી. તરફથી કોઈ કાર્યવાહી અથવા
પરવાનગી નથી કે જે અરજદારોને પ્લોટ નં. ઔદ્યોગિક વસાહતના
૪૫૦.એવું લાગે છે કે અરજદાર નં.૧૦ તેણે જાતે જ વન વિભાગ સાથે કરાર
કર્યો અને દાવો કર્યો કે તેણે પ્લોટ નં.૪૫૦માં નર્સરી ઉભી કરી છે..

૧૬. આ તબક્કે, પ્રથમ પ્રતિવાદી વતી દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબમાં
સોગંદનામાનો સંદર્ભ લેવો જરૂરી છે, જેમાં પેરા-૭માં નીચે મુજબ
જણાવવામાં આવ્યું છે:-

“૭. હું આગળ કહું છું અને રજૂ કરું છું કે પ્લોટ નં.૪૫૦ નરોડા
ઔદ્યોગિક સંગઠન દ્વારા રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ
શહેર, રેન્જ હંસોલને ૧૮.૦૨.૨૦૧૦ તારીખના કરાર દ્વારા
ઉપરોક્ત કરારમાં ઉલ્લેખિત નિયમો અને શરતો અનુસાર
નર્સરી વધારવાના હેતુ માટે આપવામાં આવ્યું હતું.આ કરારની

તારીખ ૧૮.૦૨.૨૦૧૦ હતી, જેના દ્વારા પ્લોટ નં.૪૫૦ રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ સિટીને આપવામાં આવી હતી, રેન્જ હંસોલનો ઉપયોગ રાજ્ય સરકાર, વન વિભાગ દ્વારા માત્ર નર્સરી વધારવાના હેતુથી કરવામાં આવતો હતો.ઉપરોક્ત સમજૂતી આ અરજી સાથે સંલગ્ન છે જે જોડાણ 'એ-એફ' છે જેમાં ફાળવણીના હેતુનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, આમ રાજ્ય સરકારે ઉપરોક્ત જમીન પર કોઈપણ રીતે અતિક્રમણ કર્યું નથી.અહીં એ નોંધવું જરૂરી છે કે સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૨ના અંત સુધીમાં રાજ્ય સરકાર એ જમીન પરત કરશે જે ૧૮.૦૨.૨૦૧૦ ના કરાર અનુસાર ફાળવવામાં આવી હતી.હાલની નર્સરીને હટાવવી પડશે કારણ કે પ્લોટ નં.૪૫૦ તે નર્સરી વધારવા માટે યોગ્ય નથી.અહીં સંલગ્ન અને એનેક્સચર આર-૧ તરીકે ચિહ્નિત થયેલ વિસ્તાર વન અધિકારી, સિટી

રેન્જ અમદાવાદ દ્વારા જમીન નં. ૪૫૦. હું કહું છું અને રજૂ કરું છું કે તેથી, પ્રતિવાદી નં. ૨ પ્રતિવાદી સામેનો કરાર સંપૂર્ણપણે ખોટો છે, જેનું અવલોકન આ માનનીય અદાલત દ્વારા નરોડા ઔદ્યોગિક વસાહત અને રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ, રેન્જ દ્વારા અને તેમની વચ્ચે થયેલા ૧૮.૦૨.૨૦૧૦ તારીખના કરારને ધ્યાનમાં રાખીને કરી શકાય છે: હંસોલ, જે તે ખૂબ જ સ્પષ્ટ કરે છે કે પ્લોટ નં. ૪૫૦ માત્ર નર્સરી ઉછેરવા માટે ચોક્કસ હેતુ સાથે આપવામાં આવી હતી, જમીન પ્લોટ નં. ૪૫૦ ન તો રાજ્ય સરકાર દ્વારા દાવો કરવામાં આવે છે, ન તો રાજ્ય સરકાર દ્વારા અતિક્રમણ કરવામાં આવે છે."

ઉપરોક્ત ફકરાના અવલોકન પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે ૧૦મા અરજદારે પોતે જ રેન્જ ફોરેસ્ટ ઓફિસર, અમદાવાદ સાથે ૧૮.૨.૨૦૧૦ ના રોજ પ્લોટ નંબર ૪૫૦ ની જમીન પર નર્સરી ઉભી કરવાના હેતુથી કરાર કર્યો હતો. અને આ પ્લોટની માલિકી જી. આઈ. ડી. સી. પાસે છે. જ્યારે જી. આઈ. ડી. સી.નો પ્લોટ નં. ૪૫૦ કોર્પોરેશન પાસે નિહિત છે, એવું લાગે છે કે ૧૦મા અરજદારે પોતે જ આર. એફ. ઓ., અમદાવાદ સાથે પ્લોટ નં. ૪૫૦ માં નર્સરી ઉભી કરવાનો કરાર કર્યો હતો. પ્રથમ પ્રતિવાદીના સોગંદનામા પરથી એ પણ સ્પષ્ટ છે કે તેમણે પ્લોટ નંબર ૪૫૦ માંથી નર્સરીને દૂર કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. કારણ કે તે નર્સરી વધારવા માટે યોગ્ય નથી. મામલાના તે ટ્રાન્સક્રિપ્ટમાં, અરજદારોનો દાવો છે કે અરજદાર નં. ૧૦ તેણે પ્લોટ નં. ૪૫૦ માં નર્સરી ઉભી કરી છે. અને પ્રતિવાદીઓ ઉપરોક્ત પ્લોટમાંથી આવી નર્સરીને દૂર કરવા માટે પગલાં ન લઈ શકે તે સ્વીકારી શકાતું નથી.

૧૭. જે પ્લોટ વેચવાનો પ્રસ્તાવ છે તે રહેણાંક વિસ્તાર, શાળા અને રમતના મેદાનની નજીક આવેલા છે તેવા અરજદારોના ચોક્કસ આક્ષેપોના જવાબમાં સોગંદનામામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્લોટ માત્ર ઇજનેરી એકમોને જ વેચવામાં આવશે, તેથી તેનાથી પ્રદૂષણને બિલકુલ અસર થશે નહીં. પ્રતિવાદીઓના ચોક્કસ વલણને ધ્યાનમાં રાખીને કે પ્રતિવાદીઓ માત્ર તે જ પ્લોટ વેચવાનો ઇરાદો ધરાવે છે જે વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક હેતુ માટે નિર્ધારિત છે અને હરિયાણી માટે નહીં, અમને અરજીમાં વિનંતી કરવામાં આવી છે તે રાહતમાં કોઈ ચોગ્યતા મળતી નથી.

૧૮. જ્યારે તે સાચું છે કે અરજદાર નં.- ૯ અને ૧૦ એ હરિયાણી સુધારવા માટે પગલાં લીધાં છે, પરંતુ તે જ સમયે, પ્રતિવાદી નં.૨ કોર્પોરેશન.તે ઇચ્છનીય છે કે ઔદ્યોગિક વસાહતમાં પણ હરિયાણી, રસ્તાઓ વગેરેના

વિકાસ માટે ઓછામાં ઓછા જરૂરી વિસ્તારને સૂચિત કરવામાં આવે, પરંતુ કોઈ કાયદાકીય આદેશ અથવા વિસ્તારની આટલી ટકાવારી નિર્ધારિત કરતી વહીવટી સૂચનાઓની ગેરહાજરીમાં, વિનંતી મુજબ કોઈ નિર્દેશો આપી શકાતા નથી. એ પણ નોંધવું જોઈએ કે નરોડાની સમગ્ર ઔદ્યોગિક વસાહત ૩૫૭ હેક્ટરમાં વિકસાવવામાં આવી છે અને ખુલ્લી જગ્યાઓ, ઉદ્યાનો, રસ્તાઓ વગેરે માટે ઉપયોગમાં લેવાતા વિસ્તાર સંબંધિત સંપૂર્ણ માહિતીની ગેરહાજરીમાં વિવાદિત જાહેરાત/નોટિસને ગેરકાયદેસર જાહેર કરવી શક્ય નથી કારણ કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા કેટલાક પ્લોટને વધુ પ્રદૂષણ પેદા કરવા અને પર્યાવરણીય સંતુલનને અસર કરવા માટે વેચવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

૧૯. ઉપરોક્ત કારણોસર, રિટ-પિટિશનમાં વિનંતી કરવામાં આવી છે તેમ રાહત આપવા માટેની રિટ-પિટિશનમાં અમને કોઈ યોગ્યતા મળતી

નથી.તદનુસાર, વિશેષ નાગરિક અરજી રદ કરવામાં આવે છે.નોટિસ કાઢી નાખવામાં આવી.ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

૨૦. કેસનો ચુકાદો જાહેર કરતાપહેલા, અમે આ અદાલત દ્વારા

૧૫.૯.૨૦૧૫ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશનો સંદર્ભ લઈએ છીએ જેમાં આ અદાલતે ચોક્કસ આંકડા પ્રદાન કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો,(ક) જી. આઈ.

ડી. સી. ઔદ્યોગિક વસાહત, નરોદાનો કુલ વિસ્તાર;બી) તેની વિકાસ

યોજના હેઠળ અગાઉ સમર્પિત હરિયાળી જગ્યાનો વિસ્તાર અને સી) આ રીતે

સ્થાપિત મૂળ વિસ્તારમાંથી હાલમાં ઉપલબ્ધ હરિયાળી જગ્યા.તેના

જવાબમાં, પ્રતિવાદીના પ્રાદેશિક વ્યવસ્થાપક નં.૨ કોર્પોરેશને જવાબમાં

સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે જેમાં જણાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી જી. આઈ. ડી. સી.નો

સંબંધ છે, ત્યાં સુધી ઔદ્યોગિક વસાહતોમાં કોઈપણ વિસ્તારને હરિયાળી

જગ્યા તરીકે નિર્દિષ્ટ કરવાની વૈધાનિક જરૂરિયાત દર્શાવતું કોઈ ચોક્કસ

પરિપત્ર અથવા નીતિ નથી.ઔદ્યોગિક વસાહતની અંદરના વિસ્તાર અને

ઔદ્યોગિક એકમોની આસપાસના વિસ્તારને વાવેતર દ્વારા હરિયાળો બનાવવા માટે ૩.૩.૨૦૦૬ અને ૨.૧.૨૦૦૯ ની પરિપત્ર સૂચનાઓમાં પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે વધુમાં, ઔદ્યોગિક વસાહતનો કુલ વિસ્તાર ૩૫૭ હેક્ટરમાં ફેલાયેલો છે અને વર્ણન, વિસ્તાર, વૃક્ષારોપણ વિસ્તાર અને વાવેતર વિસ્તારની ટકાવારીનો કોષ્ટક સ્વરૂપમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે જે નીચે મુજબ છે:

વર્ણન	વિસ્તાર	વૃક્ષારોપણ વિસ્તાર	વાવેતર વિસ્તારની ટકાવારી
ગ્રીન સ્પેસ એન્ડ યુટિલિટી કોરિડોર	૧૮૬૫૪૩ એમ ૨	૧૧૫૬૦ એમ ૨	૬.૨૦%
પીપી વિસ્તાર	૩૧૩૬૦ એમ ૨	૨૫૦૮૦ એમ ૨	૮૦.૦૦%

રાજ્ય સરકાર અને તેના સાધનો માટે પ્રદૂષણને રોકવા અને હાલની
ઔદ્યોગિક વસાહતોમાં અને સૂચિત કરવામાં આવતી ઔદ્યોગિક વસાહતોમાં
પણ ઇકોલોજી જાળવવા માટે યોગ્ય પગલાં લેવાનો આ યોગ્ય સમય
છે. રસ્તાઓ, ઉદ્યાનો અને ખુલ્લી જગ્યા વગેરે માટે ખુલ્લા રાખવાના
વિસ્તારની લઘુત્તમ ટકાવારી નક્કી કરતી ચોક્કસ નીતિ હોવી ઇચ્છનીય છે.

(ચીફ જસ્ટિસ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી)

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી)

પીરઝાદા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.